محمدرضا هادیلو
پرونده
تعاونی‌ها گامی در جهت پویایی اقتصاد مقاومتی

گزارش یک

«باغچه‌جیک» فقط یک روستا نیست، الگوی کارآفرینی است

کارآفرین بسیجی علاوه بر کشت محصولات کشاورزی، یک کارگاه درسازی و یک تولیدی نان فانتزی راه‌اندازی و برای ۵۰ نفر شغل ایجاد کرد

دیدن بسیجیان و جهادگرانی که با اراده قوی خود در مناطق کم‌برخوردار ایران دست به کارهای بزرگ زده‌اند، چنان شور و شوقی در وجودتان ایجاد می‌کند که حس می‌کنید از همین امروز باید کاری کرد تا بخشی از محرومیت جامعه رفع شود، درست مثل بسیجی کارآفرین آذربایجان‌غربی که در روستای باغچه‌جیک سلماس توانسته است بدون درخواست کمک از مسئولان دولتی، قدم‌های بزرگی در زمینه تولید محصولات صنعتی، کشاورزی، کارآفرینی و ایجاد اشتغال با اولویت خانواده‌های تحت پوشش نهادهای مختلف مثل کمیته امداد و سازمان بهزیستی بردارد. به گفته خودش، تنها سپاه و بسیج هستند که همیشه در کنار آنها قرار دارند و حتی در سخت‌ترین شرایط و بروز اتفاقات ناگوار آنها را تنها نگذاشته‌اند تا بتوانند با تمام قوا به راه خود ادامه دهند.

کافی است به اطراف‌مان نگاه کنیم تا افرادی را ببینیم که با کمترین امکانات دست به کارهای بزرگ و ماندگاری می‌زنند. یکی از آنها کارآفرین بسیجی سلماسی است که توانسته با دستان خالی و بدون حمایت‌های دولتی کارگاهی راه‌اندازی کند که برای حدود ۴۰مددجوی کمیته امداد، سازمان بهزیستی و تعدادی از زندانیان شغل ایجاد کند.

این جهادگر به همراه تمام همکاران علاقه‌مند و پرتوانش اقدام به تولید محصولات کشاورزی کرده و این کارشان آنقدر رونق داشته و مورد توجه قرار گرفته که امروز تبدیل به یک الگوی موفق برای سایر مردم روستای باغچه‌جیک شده است.

کشت کلزا و گندم که برای اولین بار در این منطقه صورت می‌گیرد، نمونه و الگوی بسیار خوبی است که در این حوزه نظر سایر اهالی را به خود جلب و آنها را برای انجام این کار تشویق کرده است. اما این پایان کار و فعالیت‌های این بسیجی نبوده و او علاوه بر اینکه یک کارگاه درسازی هم راه‌اندازی کرده، با کمک یک مددجوی کمیته امداد یک کارگاه نان فانتزی نیز باز کرده است و در آنجا چهار مددجوی دیگر به صورت مستقیم به عنوان همکار توانسته‌اند شغلی ثابت و پایدار داشته باشند و چندین نفر هم به صورت غیرمستقیم سر کار رفته‌اند.

■ آموزش از ما، اشتغال در شرکت‌ها

احد قربانی متولد سال ۱۳۵۵ بوده و امروز به عنوان فرمانده پایگاه و مسئول گروه جهادی محله‌ای در روستای باغچه‌جیک سلماس مشغول فعالیت است. ویژگی این پایگاه و گروه جهادی این است که فعالیت‌های‌شان محدود به روستا نبوده و نه تنها در سطح شهرستان سلماس بلکه حتی در کل استان آذربایجان غربی با نام آن آشنا هستند و می‌توان آثار اقدامات‌شان را دید. قربانی با بیان اینکه بیش از ۱۴سال است با راه‌اندازی کارگاه درسازی در منطقه ضمن کارآفرینی برای برخی مددجویان کمیته امداد و بهزیستی با امضای تفاهمنامه با سازمان زندان‌ها تعدادی از زندانیان را هم برای آموزش و یادگیری کار به این کارگاه کشیده است، می‌گوید: ما سعی کرده ایم طوری پیش برویم که بتوانیم برای افراد درآمدزایی کنیم و بر همین اساس بعد از آموزش‌های لازم، آنها را به واحدها و شرکت‌های دیگر معرفی می‌کنیم تا شغل ثابتی داشته باشند و زندگی خود را تأمین کنند. این کارآفرین بسیجی ادامه می‌دهد: در کارگاه درسازی بیش از ۵۰نفر از مددجویان کمیته امداد و بهزیستی و زندانیان کارهای گوناگونی را آموخته و حالا در شرکت‌ها و احدهای تولیدی مختلف شهرستان مشغول کار شده‌اند و تا زمانی که در کارگاهم باز باشد، این کار را ادامه خواهم داد. وی با بیان اینکه به دلیل از دست دادن والدینم خودم مددجوی کمیته امداد بودم و طعم محرومیت را زیاد چشیده‌ام، می‌گوید: از سال ۷۵ با راه‌اندازی کارگاه و ایجاد اشتغال از تحت پوشش کمیته امداد درآمده‌ام و به دلیل سختی و محرومیت‌های زیادی که کشیده بودم، تصمیم گرفتم به مددجویان و مردم نیازمند به صورت بسیجی‌وار کمک کنم و امروز نقشی در رفع محرومیت و کمک به نیازمندان منطقه دارم که خدا را شکر می‌کنم و قدردان کمک‌های بسیج هستم. مسئول گروه جهادی محله‌ای روستای باغچه‌جیک با بیان اینکه به لطف خداوند متعال امروز بسیاری از مردم نیازمند و مددجویان بخش‌های مختلف به جای مراجعه به کمیته امداد یا بهزیستی به پایگاه بسیج و گروه جهادی ما مراجعه می‌کنند، تصریح می‌کند: تلاش می‌کنم هیچ نیازمندی را تا حد توان دست خالی برنگردانم و تا جایی که می‌توانم به او کمک کنم.

■ هیچ نیازمندی را تنها نمی‌گذاریم

این جهادگر می‌گوید: «بر مراجعه نیازمندان به بنده به همراه همکارانم در پایگاه و گروه جهادی در روستاهای اطراف نیز اقدام به شناسایی مردم نیازمند و محروم می‌کنیم و اگر کسی توان مالی نداشته یا بیمار باشد، در حد بضاعت تلاش می‌کنیم مشکلات آنها را برطرف کنیم.» او می‌افزاید: تاکنون بیش از ۲۵در برای خانواده‌هایی که قدرت و توانایی بالایی ندارند ساخته و به صورت رایگان به آنها اهدا کرده‌ایم، ضمن اینکه در کنار پایگاه بسیج و گروه جهادی یک مرکز نیکوکاری راه‌اندازی کرده‌ام و در این مرکز نیز مددجویان و افراد کم‌برخوردار ضمن رفع نیازهای‌شان در مناسبت‌های مختلف از بسته‌های معیشتی و کمک‌درمانی بهره‌مند می‌شوند. وی با بیان اینکه در این مرکز بدون دریافت ریالی هزینه از افرادی که به شغل نیاز دارند، آنها را به مراکز مختلف معرفی می‌کنیم، می‌افزاید: برای شب یلدای پیش رو بیش از ۱۰۰بسته معیشتی تهیه کرده‌ایم که دو تا سه روز مانده به شب یلدا در بین نیازمندان توزیع خواهیم کرد.

قربانی با بیان اینکه تاکنون کمک و حمایتی از نهادهای دولتی دریافت نکرده ایم، می‌افزاید: سپاه شهدای استان و بسیج سازندگی تاکنون حمایت‌های خوبی از ما کرده‌اند. چند مدت قبل کارگاه بنده دچار آتش سوزی شد که مسئولان دولتی هیچ حمایتی از ما نکردند اما در عوض، سپاه با پیش خرید یک ساله «در» کاری کرد که ما توانستیم جلوی بسته شدن کارگاه را بگیریم و باز به مردم محروم و نیازمند منطقه کمک کنیم که باید قدردان آنها باشم و رسماً از سپاه و بسیج تشکر می‌کنم.

این بسیجی کارآفرین با اشاره به بازدید اخیر مسئولان دولتی از کارگاهش می‌گوید: در این بازدید تنها کمکی که خواستند بکنند اعطای وام با سود ۲۳درصد در مدت‌زمان بازپرداخت اندک بود که قبول نکردیم چراکه این کارگاه با توجه به تفاهم‌نامه‌های امضا شده و نیز نیت خودم و همکارانم برای کمک به مردم نیازمند و مددجویان فعالیت می‌کند. با دریافت این تسهیلات نه تنها توان پرداخت تسهیلات را نخواهیم داشت بلکه دیگر نمی‌توانیم به مردم کمک کنیم.

■ گرایش روستاییان به کشت گندم و کلزا

فرمانده پایگاه روستای باغچه‌جیک با بیان اینکه فعالیت‌های جهادی و بسیجی‌ام تنها محدود به کارگاه درسازی، مرکز نیکوکاری، پایگاه بسیج و گروه جهادی محله‌ای‌ام نمی‌شود، می‌گوید: با کمک و همراهی یک مددجوی کمیته امداد که حرفه تولید نان فانتزی را بلد بود، اقدام به راه‌اندازی یک کارگاه در این رابطه کرده‌ایم که علاوه بر من و خود این مددجو چهار نفر دیگر در دو شیفت صبح و بعد از ظهر در آنجا مشغول کار شده‌اند. این بسیجی کارآفرین با اشاره به فعالیت‌های کشاورزی‌اش هم می‌گوید: مردم روستا از کشت گندم و کلزا به دلیل عدم کشت این محصول در روستا واهمه داشتند. برای کمک به مردم این منطقه که جزو روستاهای محروم به شمار می‌رود، برای اولین بار به تنهایی در قالب طرح کشاورزی اقدام به کشت ۱۰هکتار کلزا و پنج هکتار گندم کردم. با توجه به محصول‌دهی خوب مردم راغب شده‌اند از سال آینده شروع به کشت این محصولات کنند که ضمن درآمدزایی برای آنها، کمک شایانی برای فعالیت سایر مردم روستا خواهد شد. بی‌شک این جهادگر بی‌ادعا نمونه‌ای از بسیجیانی است که معتقد است با فعالیت‌های جهادی و بسیجی می‌توان محرومیت را در جامعه ریشه‌کن کرد و برای رسیدن به این هدف فقط باید اراده و عزمی قوی داشت.

گفت و گو

گفت‌وگوی «جوان» با یکی از اعضای گروه جهادی ۳۱۳

بدون تجهیزات و حمایت کار خدمات‌رسانی سخت می‌شود

گروه جهادی ۳۱۳ بخش انگوران در استان زنجان از جمله گروه‌هایی است که جهادگرانش توانسته‌اند طی سال‌های اخیر اقدامات خوبی در جهت رفع محرومیت داشته باشند. آنها خانه‌های زیادی برای محرومان ساخته و در جهت تعمیر و بازسازی‌ها هم کارهای زیادی انجام داده‌اند. به گفته اسفندیار صادقی انگورانی، یکی از اعضای گروه جهادی ۳۱۳، مهم‌ترین دغدغه گروه‌های جهادی نبود امکانات، تجهیزات و حمایت‌نشدن از طرف مسئولان دولتی و شرکت‌های خصوصی است.

این گروه اصلی‌ترین فعالیت‌هایش را در چه حوزه‌ای متمرکز کرده است؟

بیشترین تمرکز گروه جهادی ۳۱۳ بخش انگوران روی فعالیت‌های عمرانی است که در همین راستا گروه جهادی ۳۱۳ اقدام به احداث چند باب خانه برای محرومان منطقه کرده است. این اقدامات در کنار تعمیرات و بازسازی‌ها بوده که هر سال سعی می‌کنیم مشکلات خانه‌های زیادی را مرتفع سازیم؛ از ایزوگام و دیوارکشی گرفته تا ساخت حمام و سرویس بهداشتی و رفع عیوب در و پنجره ها.

وضعیت احداث خانه برای محرومان چطور است و آیا می‌توانید خانه‌های بیشتری بسازید؟

قبلاً راحت‌تر این کار را می‌کردیم اما الان احداث هر باب خانه ساده روستایی با توجه به شرایط بازار و قیمت‌ها حدود ۳۰۰میلیون تومان هزینه در بر دارد. گروه جهادی ۳۱۳ از سال ۹۹ تا به امروز اقدام به احداث ۹باب خانه برای محرومان کرده، این در حالی است که پیش از این نیز در قالب قرارگاه جهادی ۳۱۳ برای خانواده‌های کم‌برخوردار استان‌های خوزستان و لرستان هم چندین خانه ساخته بودیم.

گروه شما چند عضو جهادگر دارد؟

این گروه دارای ۱۹ عضو بوده که اکثر این افراد جزو نیروهای بازنشسته هستند. یکی از مهم‌ترین فعالیت‌هایی که این گروه جهادی انجام داده، مربوط به دوران کروناست که در آن دوران اقدام به تقبل چند ماه از اجاره‌خانه مستأجران نیازمند کرد. همچنین توزیع بسته‌های معیشتی، جهیزیه، لباس و لوازم‌التحریر به عنوان یکی دیگر از اقدامات گروه جهادی ۳۱۳ است. علاوه بر این چندین مورد پرداخت هزینه دارو و اعزام بیماران محروم برای درمان به مراکز درمانی و نیز پرداخت هزینه خانوارهایی که سرپرست خانواده در کمپ ترک اعتیاد حضور داشت، با کمک جهادگران گروه انجام شده است.

از نظر شما گروه‌های جهادی با چه مشکلاتی روبه‌رو هستند؟

از مشکلات اساسی گروه‌های جهادی باید به نبود تجهیزات لازم برای ارائه خدمات در زمینه‌های مختلف به محرومان اشاره کرد. اگر گروه‌های جهادی مجهز شوند، همگی پای کار خواهند بود اما متأسفانه ابزار و امکانات لازم را برای فعالیت‌های‌شان در اختیار ندارند.

در منطقه چه کسانی از اقدامات شما حمایت کرده‌اند و در کارها یاری‌رسان‌تان هستند؟

معدن انگوران یکی از شرکت‌هایی است که تا به امروز کمک‌حال این گروه جهادی در ماهنشان بوده است. متأسفانه انتظاراتی که از شرکت‌هایی چون کالسیمین و فرآورده‌های مواد معدنی داشتیم، در این خصوص برآورده نشده و تا به امروز دست یاری به ما نداده‌اند. ما انتظار داریم شرکت‌ها به عنوان بازوان توانمند جهادگران برای رفع محرومیت از منطقه ما را یاری کنند. تلاش داریم مشکلات خانواده‌های محروم به ویژه مستأجران مرتفع شود. بر همین اساس تا به امروز ۱۲خانوار درخواست احداث خانه از این گروه جهادی دارند که امیدواریم بتوانیم همچون گذشته به این درخواست‌ها نیز جامه عمل بپوشانیم. به شرطی که سازمان‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی ما را تنها نگذارند.

گزارش دو

مسئول گروه جهادی امام جواد(ع) خراسان‌جنوبی:

جهادمان با ۷نفر آغاز شد و حالا ۷۰نفر هستیم

نام گروه جهادی‌شان به نام امام جواد(ع) زینت یافته است؛ امامی که شهره به جود و سخاوت و بخشش است و چه تناسب زیبایی بین نام این گروه و فعالیت‌های محرومیت‌زدایی‌شان در روستاهای خراسان‌جنوبی وجود دارد. به گفته مسئول گروه، کار را تخصصی پیش می‌برند تا بهترین‌ها را به مردم و هم‌استانی‌های خودشان ارائه دهند و خاطره شیرینی از حضور گروه‌های جهادی برای روستاییان رقم بزنند. گروهی که کار جهادی و کمک‌رسانی به هموطنان کم‌برخوردار را در سال ۹۵ با هفت نفر شروع کرد و حالا ۷۰جهادگر با تخصص‌های گوناگون آماده‌اند تا در مناسبت‌های مختلف و بنا به نیاز هر منطقه به یاری هموطنان نیازمند خود بشتابند.

مسئول گروه جهادی امام جواد(ع) با بیان اینکه اعضای این گروه هر جمعه را به خدمت‌رسانی و کار جهادی در روستاهای محروم خراسان‌جنوبی اختصاص می‌دهند، می‌گوید: ما کار جهادی را از سال ۹۵ با هفت نفر در قالب گروه جهادی امام جواد(ع) آغاز کردیم ولی به توفیق الهی اکنون ۷۰نفر با تخصص‌های مختلف در گروه‌مان فعالیت دارند.

محمدرضا شبان با اشاره به اینکه بیشتر فعالیت‌های محرومیت‌زدایی گروه در روستاهای محروم شهرستان درمیان انجام می‌شود، ادامه می‌دهد: در مناطقی از شهرستان فردوس، بیرجند و چند منطقه دیگر هم فعالیت داشته‌ایم.

وی با بیان اینکه در گروه جهادی امام جواد(ع) از پزشک و دندانپزشک تا جوشکار و استاد بنا و متخصصان دیگر حضور دارند، تصریح می‌کند: تلاش بر این است بعد از اینکه وارد یک روستا می‌شویم در وهله اول مشکل اصلی آنجا را شناسایی و در گام بعدی با توجه به آن مشکل و تخصص اعضای گروه قدم در میدان بگذاریم. به نظر من موفقیت در کار محرومیت‌زدایی نیز نیاز به تخصص و دانش دارد که اگر بدون مجهز بودن به این ابزار وارد حیطه کار جهادی شویم، به نتیجه مطلوب نخواهیم رسید.

■ جمعه‌هایی برای خدمت

مسئول گروه جهادی امام جواد(ع) خراسان‌جنوبی در مورد مشکل اصلی روستاهای این استان می‌گوید: هر روستا در یک عرصه مشکل دارد، در یک روستا بحث فرسوده‌بودن خانه‌های روستاییان، در روستای دیگر به‌روز نبودن تجهیزات کشاورزی و در جای دیگر هم موضوع کمبود آب اهالی منطقه را رنج می‌دهد. به عنوان مثال در یک روستا برخی از افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی اقدام به گرفتن تسهیلات خانه‌سازی کرده بودند ولی به واسطه تورم و افزایش قیمت‌ها نتوانستند کار ساخت خانه‌ها را به اتمام برسانند.

از دیگر مشکلات روستاییان خراسان‌جنوبی مباحث درمانی است که گران بودن خدمات درمانی مثل دندانپزشکی یا دوربودن از شهرها و درمانگاه‌های مجهز این مشکل را به وجود آورده است که ما با پزشکان و دندانپزشکان در گروه جهادی تلاش داریم مرهمی بر زخم‌های حوزه درمان روستاییان باشیم. وی ادامه می‌دهد: اعضای گروه جهادی امام جواد(ع) هر جمعه در روستاهای محروم کار جهادی انجام می‌دهند و در این عرصه خستگی‌ناپذیر عمل می‌کنند.

این جهادگر با اشاره به بسیج و الگوهای دوران دفاع مقدس می‌گوید: تلاش ما بر این است که بتوانیم چون رزمندگان هشت سال دفاع مقدس در راستای اعتلای میهن و محرومیت‌زدایی به صورت مستمر و با عشق و علاقه کار کنیم. وی بیان می‌کند: شاید برای شما جالب باشد که بدانید اعضای گروه از من می‌خواهند به روستاهایی برویم که در آنجا تلفن همراه آنتن‌دهی نداشته باشد و دلیل می‌آورند وقتی اینترنت در دسترس نباشد و کسی نتواند با ما تماس بگیرد، حتی چند دقیقه را نیز برای خدمت‌رسانی به هموطنان و هم‌استانی‌های خود از دست نمی‌دهیم.

مسئول گروه جهادی امام جواد(ع) می‌گوید: ما اردوهای جهادی زیادی برگزار می‌کنیم ولی بسیاری از آنان رسانه‌ای نمی‌شود چراکه اعضای گروه تمایل دارند در گمنامی و بر اساس اخلاص درونی خدمت‌رسانی داشته باشند.

گزارش تصویری

جهادگران همیشه آماده خدمت به همنوعان نیازمند خود هستند

گزارش

صندوق قرض‌الحسنه‌ای که به تعاونی کارآفرین تبدیل شد

تعاونی شهید حجتی در روستای گاوبنده شهرستان کرمانشاه واقع شده است. ابتدا قرار بود این تعاونی به عنوان یک صندوق قرض‌الحسنه فعالیت داشته باشد اما مشکلات اشتغال در این روستا موجب شد اعضای هیئت مدیره این صندوق قرض‌الحسنه تصمیم بگیرند این صندوق را به یک شرکت تعاونی روستایی تبدیل کنند.

بهزاد فراری، مسئول شرکت تعاونی شهید حجتی با بیان اینکه این تعاونی حدود پنج سالی است ایجاد شده و هدف اصلی آن فقط و فقط کارآفرینی است، می‌گوید: این شرکت تعاونی فقط شش عضو دارد که هر یک از اعضا نیز مبلغ ۲۰میلیون تومان را به عنوان آورده در این تعاونی قرار داده است.

وی ادامه می‌دهد: مبلغ ۶۶میلیون تومان نیز وام زنبورداری از اداره تعاون منطقه اخذ کرده‌ایم، با موجودی خود صندوق توانستیم تا الان سه واحد تولیدی راه‌اندازی کنیم.

این کارآفرین با اشاره به واحدهای تولیدی که از سوی این شرکت تعاونی راه‌اندازی شده است، تصریح می‌کند: اولین واحد مربوط به بسته‌بندی حبوبات است و چون در این منطقه کشت حبوبات انجام می‌شود سعی کردیم صنعت بسته‌بندی را در کنار این فعالیت کشاورزی قرار دهیم. خوشبختانه این کار موجب شده است اشتغال خوبی برای جوانان و اهالی منطقه ایجاد شود. فراری ادامه می‌دهد: از دیگر واحدهای تولیدی که با مبالغ این شرکت تعاونی راه‌اندازی شده است، یک واحد نانوایی است و دیگری هم واحد پرورش زنبور عسل که از طریق همین سه مجموعه توانسته‌ایم برای اهالی این منطقه اشتغال‌زایی کنیم که عوایدش نیز به نفع همین منطقه است.

مسئول شرکت تعاونی شهید حجتی خاطر نشان می‌کند: عمده‌ترین مشکلی که با آن مواجه هستیم، کمبود نقدینگی است که اگر نقدینگی این تعاونی افزایش پیدا کند، می‌توانیم مشاغل دیگری را نیز راه‌اندازی کنیم، در نتیجه به اشتغال روستا کمک خواهد کرد، به همین دلیل از مسئولان امر توقع داریم ما را در این زمینه یاری کنند.

فراری تأکید می‌کند: وقتی این مجموعه تعاونی را راه‌اندازی کردیم، اصلاً سراغ وام نرفتیم، زیرا معتقدیم باید به جای ماهی دادن به اهالی روستا، ماهیگیری به آنها یاد بدهیم تا بتوانند خودشان درآمد داشته باشند و مشکل بیکاری و معیشت را خودشان حل کنند، به همین دلیل نیت ما این بود که این تعاونی راه‌اندازی شود که نتایجش بهتر از یک صندوق قرض‌الحسنه است.